

Egyesületi hírek

Müller Antal a nyugatias és az erdélyi rabbi- kar egyik nagy tekintélyű arvadó petrosényi fő- rabbi fia, Müller Jenő rabbi — a mezőteleki zsidó hitközség kerületi főrabbiává választotta. Beköltése a Sevuch ünnepek után lesz, ugyanakkor tartja meg esküvőjét is Fischmann Judittal, Elchimana József néhai mezőteleki főrabbi leányával.

Székfoglalás Subotícán. Ünneplés keret- ként avatták fel a Gied Jakob által ajándékozott székfoglaló után annak szobáját Gied J. lelkész- nek. Deutscher főrabbi mellette az esemény je- lentőségét a megteremtő díszközönyt a főrabbi meg- szólalásával beszédet mondott. Deutscher fő- rabbi mellett a megteremtő díszközönyt a főrabbi meg- szólalásával beszédet mondott. Deutscher fő- rabbi mellett a megteremtő díszközönyt a főrabbi meg- szólalásával beszédet mondott.

A ludasi izr. négyzet az elmúlt héten tartotta meg negyedik gyűlését, amely szép érde- kes és anyagilag eredményes volt. Az előadás sikereit elsősorban Aron Móricot és Sinberger László- t illeti elismerés.

A túri Chewra Tiferes Bachrim az elmúlt héten meg- nyitotta új színházát. Beszédet tartottak: a túri és seini főrabbi és Farkas László. Az egyesület vezetője a közönségnek alakult: Elődök: Salomon Zoltán és Esche Avram, pénztárnok: Fischer Dávid, ellenőr: Horváth Farkas.

Felvincéről jelent tudósítók, hogy egyik leg- többi számúhoz, amelyben a helyi Mizrachi szer- vezet megalakulásáról adtak hírt. Klein Viktor a Mizrachi egyik alapítójának neve kimaradt, holott épen Klein Viktor volt az, akinek elsősorban köszönhető a helyi csoport megalakulása.

A halmai Bith Hanoar Homizrach a napokban tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyen a követ- kezők új vezetői választottak meg: Elnök: Mendel Hermann, líkár: Brunner Mózes, gondnok: Gyémánt Ignáz és Berger Abraham, ellenőr: Stark Aron, pénz- tárnok: Zichermann Márton.

A kosicei ort. izr. hitközségben megjelent elő- járásait választás április 2-án folyt le nagy érdeklő- dés mellett. A hitközség 600 szavazattal bíró tagja közül csak 500-an kapok szavazati igazolványt, mint- hogy a többi adóhárítók miatt nem szavazható. Ezek közül is csak 180-an járultak az urnák elé. A választás 26-n megkezdődött. A megválasztottak száma a szavazók bizalma egyébként a következő ve- zetésre állította a hitközség élére: Elnök: Roth Ignáz, eljárási Weisz Ernő, pénztárnok: Koenigs- berger Zsigmond, ellenőr: Ungár Jenő, templomelöljáró: Hochbauer M. Salomon. Ezenkívül egy 36 tagú ké- pviselőtestület is választottak.

A timișoara-i gyűlés az ort. izr. hitközség 1. hó 15-én tartotta meg Eredmann Ferenc hitközségi elnök vezetése mellett új közgyűlést. A közgyűlé- sük kezdtél a hitközség elere: gondnokok Krieger Efraim, Weinberger M., Roth Arnold, pénztárnok Fried I. ellenőr Pinkes Antal, gazda Abrahamsohn Leo, képviselőtestület: Schönbrun Jakob, Hoch József, Singer H., Pinkes Dezso, Ortúnger H. B., Kuehlheil W. M. Schlesinger, Kohn Hugó, I. Rosenber, B. Fogel, M. Stern, D. Kupferstich, Simon Bezalet, H. Na- del. Teszler Ignáz.

RÖVID HIREK

VARSÓ. A Menorah revizionista ifjúsági szerve- zet szeptemberi klubhívilága ellen az elmúlt héten ismer- telensek bombamerényeket kényszerítettek el. A de- stináció következtében a klub teljes berendezése össze- tört. A vizsgálat megindult. — Rothisz zsidó boxhaj- nok, Czortek eddigi lengyel boxhajnokot a ringben kitalálta és ezzel megszerezte magának Lengyelország boxbajnoki címét. Rothisz az új bajnok a legközelebbi budapesti és erdélyi nemzetközi boxmérkőzéseken, mint a lengyel színek képviselője fog résztvenni.

STOCKHOLM. Högserében a zsidó hitközség a Németországban menekült zsidó gyermekek számára német iskolát nyit meg május 1-én. Az iskolában 100 gyermek fog oktatást nyerni.

LONDON. Az angol zsidó Central British Fund legutóbbi konferenciája újra erőteljes akció beindítá- sát hozta el a német zsidóság érdekében. A konfe- renncia 200 000 font felhozását vette tervebe a német segítségért cserébe.

BÉRLIN. A rendőrség betiltotta egy film vetítését, mert annak egy fő szereplője, Max Baer zsidó boxhaj- nok, aki röviddel ezelőtt kényszerült a Schelling német boxhajnokot, aki tíz éve árja származású.

SZALONKI. Kaslorio város zsinagógájában a re- vizionista helyi csoport egy patiosás gyűlést hívott össze. A gyűlés során a revizionista és khalucistaik között heves vita történt. A harc több, mint egy óráig tartott és csak a rendőrség közbelépése ve- telt annak végét. Az összejövetel során 17-en szenvedtek sérüléseket, akiket kórházba szállítottak. Mindkét párt részéről a rendőrség több letartóztatást fogantatott, akiket a zavaros értelem szerűnek tekintenek.

MOSZKVA. Abraham Joffe, a világhíres zsidó munkás a szovjet tudományok miniszterének elnöke- ségében a „Levin rend” del ültetett ki, amely Szovjet- oroszországban a legnagyobb kiállítás. Ugyanazt a kiállítást kapta Isaac Brodsky zsidó festő is.

RIÓ. Mitor városka keresztény kereskedők elha- rászták, hogy megvesztessék a bojkottot a német árú- matársaságnak ezen határozat ellen.

NYILTTER)

A sibiui aut. orth. szefard zsidó hitközség nyilatkozata — főrabbija elleni névtelen támadásokról

A sibiui aut. orth. szefard zsidó hitköz- ség legutóbbi tartott előjárásai ülésén a kö- vetkező határozatot hozta:

A legmagasabb erkölcsi kötelesség- nek tartja visszautasítani a névtelenül meg- jelent és az egész országban szétküldött nem- telen hangon megírt ama szennyamplett alj- ságalmait, amelyek szereltek és nagybecsűl- t főrabbiának, az ország egyik legelismertebb, szentéletű tudósának jó hírét elalás- nálkül merészelték megrágalmazni, az „Arú gasz Habosom” tani ványait nevének megham- sítással és akik ezen hamisítást már az el- múlt héten a lap hasábján a legnagyobb fel- háborodás hangján utasították vissza. A hit- község vezetősége továbbra is legmélyebb tiszteltetésről biztosítja szereltek főrabbiát és mindent el fog követni, hogy a becsületül, nevük elhalgatásával megjelentett szenny- iratok szerzői, akiknek még a nyomda nevet is sikerült eltitkolni, méltó büntetésüket, galád és méltatlan viselkedésükért elnyerjék.

Az aljás kiábrósított hímszöveg körlevél- nek minden egyes szava hazugság és becsu- telen elferdítés a valóságnak és igazságnak. Ennek a galád hazugságokat tartalmazó szennyamplettnak sejtelt szerzői és terjesztői hitközségünk előtt általánosan ismert gon- noslelkű vádgyűjtők, akik évek hosszú során át egymás ellen harcoltak és egy- mást rágták, most pedig, hogy megegyez- tek, de a viszony továbbra is élelelemük maradt, szereltek főrabbiát elien próbálko- znak galád hozsájt indítani a Midras szavai szerint: „Két veszett kutya, amelyek ezideig egymást marják, amint egy embert láttak, rája vicsoztították fogait. Ugy ezek is, amint egy igazi embert láttak, aki bátran merészel a zsidóság sorában világhírességet terjeszteni, sőt két lelkük ezt nem bírta és bírja ki, miért is becsület eszközökkel küzdenek ellene és megáldoztat árán is próbálko- znak sőtőt tereltek keresztülszólni.

Egyidejűleg hitközségünk magassabb ér- dekei köteleznek bennünket még arra is, hogy az igazságnak megfelelően a nagy zsidó nyil- vánosságokkal közöljük, hogy hitközségünkben teljes békeség és megértés uralkodik. Hit- község és főrabbija váelveit munkával dolgoz- zik együttesen. Szereltek főrabbiát minden irányzat nagybecsűl és tiszteli.

Az első pamfletnek nyilvánosságra kerü- lése idején méltósággal utalnak láttuk ellene választóni. De, amidőn most mély szomorú- sággal és sajnálattal látjuk, hogy hallgatá- sunktól ezen gonosz, bűnös egyének vérsze- met kaptek és szelid elbánásunk csak félre- értésre adhat alkalmat, kötelességünknek tart- juk minden nem zsidó előírásnak és csakis lelki- gonoszságból fogadható rágalom hadjáratnak véget vetni.

Elhatároztuk tehát, hogy amennyiben ezen nyugtalan elemek továbbra is folytatnak min- den jóérzést nélkülöző támadásaikat, úgy kénytelenek leszünk az általunk vélt turbulens elemeknek 20—30 évre visszamenőleg összes bűnlétszámukat közölni, amellyel a zsidó közönség ellen vétettek, hogy ily módon bé- lyegezzük meg és vessünk véget zsidótlán eljárásuknak.

Sibiui, 5694 Niszán 25. 1934 április 10.
Ferencz Lajos,
a sibiui orth. izr. szefard hitk. elnöke.

Barátainkhoz!

Romániai főköntök beérkezett jelentések alapján örömmel állapítjuk meg, hogy kölni- viz kreációink, — kilónösen Russe általunk — teljesen meghódították Románia igényteljes pub- likumát s ezzel bebizonyult, hogy cégünk lény- leg hárszopólló szerepet tölthet Romániában is. Szives pártfogásukért ezuton mondunk köszönetet s abban a reményben, hogy nb. támogatásukkal a jövőben is szívesek lesznek bennünket kiűntetni, a régi barátsággal üd- vözlüi Önöket:

Molnár és Moser
Budapest.

*) E rovatban közöllekkert sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

— A legújabb ókori kutatások azt bizonyítják, hogy az evezreddekkal ezelőtli élt emberek is ismerék az illatszeret és szépi- tők használatát és azok kitűnő hatásait. Nem csak a régi Rómában, hanem a régi Jeruzsa- lemben is illatosították magukat a nők. Ez is hozzártartozott szoh, ami a zsidó nők évezre- dek előtti szépségét biztosította. Még a szent- íráskok sem tiltják az illatosítást, sőt bizonyos körülmények között elő is írják. Így nem csak a modern kor követeleményeinek felel meg a zsidó nő akkor, amikor illatosítót használ, ha- nem a régi tradíciói is követi. Arról viszont nem szól a régi krónika, de bizonyos, ha ismerék volna már akkor, nem engedték volna más használni a r a b b i k s e m, mint a Molnár és Moser kölnivizet. Eddig csak Bu- dapestről lehetett hozni, ezer veszedelem és izgalom között, nehogy a fiódnac a csempész- elcsipje, de most már nyugodtan beszerezhető minden jobb illatszerüzletben.

— A lengyel ortodoxia — a paleszt- inai zsidó építésért. Varsó. Az utóbbi hónapok során a lengyel ortodoxia gyökere- változásokon ment keresztül. Amire egy évvel ezelőt még alig is lehetett gondolni az ma már valóság. A lengyel ortodoxia széles tö- megei, beleértve az Aguda híveit is, egyé- gesen állanak a palesztinai zsidó építés szol- gálatában és támogatják az anyagi eszközök- kel is. Az ország különböző vidékein sorra alakultak az ortodox zsidóság chachara tele- pei, amely mégölt nem marad el az Aguda sem. Jellemző hogy ma már a leányok részére is alakultak a chachara telepek, amely egyen- gye is jelenlét haladási jelent. Az Aguda egyébként egymillió Zlotis akciót vezet be a Keren Hejischow céljaira, amely hír szerint már Pesachra együtt is volt.

— Róma zsidó lakosságának növe- kedése. Róma. A „La Comunità Israelitica” folyóirat, a római zsidó hitközség hivatalos orgánuma érdekes számokat közöl a római zsidóság életéből. A lap megírja, hogy egész Olaszországban Róma az egyetlen város, ahol a zsidó születések felülmúlták az elhalálozá- sok számát. 1933-ban Rómában 236 zsidó születés történt, míg az elhunytak száma mind- ősse 147 volt. A római zsidóság természe- tes szaporulata 1933-ban 12,5 százalékra rugott.

„Elastic” A. Darky & Co Sibiui
első romániai rugó-, reszelő-, fejsze- és kapa-gyár.
Telefonszám 34. — Str. Pulberáriei 1. sz.

Automobilrugók
Kocsirugók
Mozdonyrugók
Villamosvasuti rugók
Csavarrugók
Villamosvezetékirtó vasak
»D. C.« és ujravágott reszelők
Fejszék, csákányok
Sulykok és bunkók
Kalapácsok
Bárdok, dextrák
Ásók és kapák.

Látogassuk meg Tel-Avivban
1934 április 20-tól május 6-ig tartó
Levantei Mintavásárt

A kiállításra való állandó belépés legy bírkoze a visszautasításnál a CFR vonalán 50% engedmény- ben részesül. — Belépőjegyek, valamint a
Polonia Regele Carol I. Bistraglio Progres
május 2. apr. 23. apr. 20. máj. 2.
május 16. máj. 7. máj. 11. máj. 21.

hajókön helyek idejében való feligalása ügye- ben forduljon azonnal bizalommal az N. Iampolski vezetésé alátt álló
ZION LLOYD-hoz
BUCHARESTI I. Bul. Elisabeta 15.
Telefon: 3-14-61.

NEPUNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: GRADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő Felelős szerkesztő
WASSERSTROM SANDOR LEITNER ZOLTAN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belkötlet: Egész évre hitközségnek és vállalatoknak 500 Lc, magánosoknak 260 Lc.
Külföldön: 4—2 Dollár, Kc. 120—80,
P. 25—15, S. 30—20, Dinar 180—150.

A mi ifjúságunk tragédiája

Létezik az egész világon egy általános ifjúsági probléma. Ennek lényege az; hogy a mai generáció küzködését, tülekedését jól látja a felnőző új nemzedék és már az is koha padjában életudart kap a jövőből, amelyre sehogy sem tud rózsaszínben látni. Érti azt, hogy az emberiség többszerűes kultúra és technikai civilizációja nem tu- dott annyit teremteni, hogy biztosítsa a leg- elemibb életfeltételeket. Nem biztosítja az élethez való jogot, hiszen örülten készül egy új, mindennél véresebb leszdmo- lásra. Nem tudja biztosítani azt sem, hogy aki dolgozni akar és tud is — munkát kap- jon. Amellett a szélsőséges eszmék szá- mító hirdetői azon igyekeznek, hogy ma- guknak kaparintsok meg a fiatalok lelét. Ott settenkedik az iskolák falai körül a bol- sevista agitátor, a másik oldalán a bornirt nacionalizmus kufjára, akik valamennyien a fiatalok lelkeré és testére spekulálnak. Ezért jut mindjobbban eszébe Európaszerte az ifjúságt nevelés, ezért szédülnek a szé- lsőséges demagógák karjaiba a „jövő re- nényei”. Ezért kerülnek véres kalandok középpontjába, ezért jutnak, mint konspirá- tók, mint sötétben összeesküvők, korán a bűntető igazságszolgáltatás kezé közé. Így van ez minden országban és így van — nálunk is.

Hát a mi ifjúságunkkal mi van? Igen, a mi zsidó ifjúságunk jelenleg, jövőbe vajjon hogyan alakul? Bátran válaszolhatjuk erre az égető kérdésre; hogy a mi ifjúságunk sorsa, még szomorubb, még bizonytalanabb, még lehangolóbb. És ez a mai helyzet két adottságból ered. Az egyik, az általános ifjúsági krízis, plusz az a „hemmung”, hogy a zsidó ifjúnak ezerszerre nehezebb előbb- rejutni, mint a nemzsidó kollégáinak. Nehi farkasvermek ósnak rejtelt numerusz klau- zusokkal, ezernyi olyan rendelkezés, mely ha nem is irrott törvény, de szankcionált uzus, amelyet a tanügyi hatóságok gyako- rolnak. Nekik nincs államilag fenntartott in- ternátusuk, nekik nincs semmi olyan ked- vezményük, amely létfontosságukat diákkoruk- ban megkönnyíti. Van ugyan egyetemi menzájuk, amely a mindennapi lét utvesz- tésében bukkadso, vannak karitativ intézmé- nyek, de mit jelentenek mindezek, a kérdés nagyságát tekintelve véve. A mi zsidó ifju- ságunk az iskola padjában is érzi azt a nagy és súlyos atmoszférikus nyomást, amelyet életünk minden vonalán mi is érzünk.

De vajjon, ha így látjuk a helyzetet, mit teszünk mi magunk, hogy könnyítsük ifjúságunk selytelén? Semmit, sajnos egy- általán semmit. Iskola-kérdésünk ebek har- mincadjára került. Az impériumától zsidó első idején volt még valami kezdeményezés, volt még bizonyos irányban programmatikus cél- kitűzés, de ez is elenyészelt az idők folya- man. Hol van már a Tarbut? Hol van a nagy előnnap megindított Iskolatestület fel- őlé hozása? Hol van a zsidó tanítólépköz- ügye? Hol van a sokat hangoztatott dré- tegezédségi folyamatt első legelőmbb meg- nyilatkozása? Hol az ipariskola, hol egy mezőgazdasági iskola?

mény is vízbe esett. De ifjúságunknak csak egy hányadát teszik ki azok, akik a talmu- dikus tudományok továbbmíveléi akarnak lenni. De mi lesz a többiekkel?

Meg kell szőlaltassuk lelkiismeretünk szavát, követve a kúriót, amely felkeltse az ébren dimódhat.

Zsidók! Zsidók Erdélyben és egész Ro- mániában. Mi lesz ifjúságunkkal! Mi lesz megülő iskolánkkal? Mi lesz az intéz- ményes megmentéssel? Most alig néhány hét múlva ismét lezárul egy tanév. És alig pár hónap, következik az új. És sehol semmi kezdeményezés. Hol az Iskolategyesület? Hol vannak azok a segítőkészek, erkölcsiek és anyagiok, amelyek nélkül zsidóságunk a szellemi proletariátus sorába süllyed. Pedig tudjuk jól, hogy bennünket zsidókat soha- sem a kard, hanem a Szellem vitt tovább életutakon. Hát már olyan cinikusok, olyan semmivel nem törődők letünk, hogy hidegen hagy bennünket ifjúságunk terhes jövője is?

Talán még nem késő! A felételek, az illelékek elbredjenek, mert sem az ifju- ságunk, ha felbő, sem az elfőendő ge- nerációknak nem foagnk tudni számot adni arról, amit — nem cselekedtünk.

Tenni kell, nem bombasztikus frázisok- kal, hanem tetterős akordással. Aggódo lélek- ket kérdjük: mi lesz a mi zsidó ifjúságunkkal?

Palesztina egységes főrabbinátust kap

Jeruzsálem. — A kormány javaslatot ter- jesztett a Knessetih Jiszráel és az Aguda elé egy közös megegyezésre vonatkozólag. A megegyezési javaslat alapja az egységes rabbi anács az egész palesztinai zsidó lakos- ág számára. A rabbi tanács tíz tagja közül három — kivéve a két főrabbi — az Aguda- dasz Jiszráel sori előtti kerülne ki. Ezenkívül mind a közönségben, ahol a zsidó lakos- ságnak legalább 25 százaléka agudista, vagy a hitközségi tagoknak legalább 50 százaléka az Agudához tartozik, a jelenlegi rabbi mellé egy agudista rabbit is alkalmaznak. Azon he- lyiségekben, ahol legalább 400 agudista él,

külön agudista rabbi bíróságok állítandók fel. Arról is gondoskodás fog történni, hogy min- den olyan ügyben, melyben a rabbi tanács a kormányhoz fordul és amely az Agudát is érinti, az Aguda is képviselve legyen. Az országos rabbi tanács agudista tagjai fognak felügyeletet gyakorolni az agudista vallási bi- róságok fölött.

A javaslat értelmében az Aguda és a Knessetih Jiszráel öt évre szóló egyezményt kötnek. Az egyezmény végrehajtása körül adandó nézeteltérések esetén a kormányt illeti a döntés joga.

A sibiui rendőrség megakadályozta a szászbojkott elleni gyűlést

A sibiui szászok minden más nemzetiségű kereskedők és iparosok ellen erőteljes bojkottot indítottak, amely egyre nagyobb mér- vekeket öli. A saító tiltakozásaira, Jickeli, az egyik szász nemzeti szociálista vezelő átrattal fordult Regmann megyei pretekstusoz, amely- ben közölte, hogy N. Marlin, a Sibiul Negus loresc volt elnökének nyilatkozata igazolja, hogy Sibiuban nincsen semmiféle bojkott és ha lenne, akkor megteszik a kellő lépéseket an- nak hiatalos uton való betiltására.

Ezen nyilatkozat érthető megtelepést kel- tett egy a román, mint a zsidó és a magyar kereskedők között, mivel ezek megállapítása ez, hogy dacára eme nyilatkozatnak, egy

vósan lefolytatott bojkottal állnak szemben, amely továbbra sem szünetel.

Szamos román kereskedő és iparos nem- régiben összegyűlt a Metropoli-éteremben, hogy a bojkott elleni lépéseket megbeszélhes- sék és azzal szemben megfelelően védekezze- nek, azonban mielőtt a gyűlést megnyithatták volna, a sibiui rendőrség azt befiltotta. A be- állítás miatt nagy elkeseredés uralkodik a vá- roshban, annál is inkább, mivel a szászok há- romszor is gyűlésezhetnek hetenként, anélkül, hogy ezt bárki is megakadályozná. A román ke- reskedők elhatározták, hogy Pop Dumitru laká- sán nagygyűlést hírvak egybe, amelyen végleg- ez, hogy dacára eme nyilatkozatnak, egy

Egy német tábornok a zsidó katonákról

Az Ullstein-Verlag kiadásában röviddel ezelőtt hagyta el a sajtót Berthol v. Deimling német tábornok emlékirata, amelyben többek között foglalkozik a zsidó katonáknak a világ-háboruban viselt dolgaival is. A könyv egy helyen például így ír: Walter Rahenau meggyilkolása után Németországban erős antiszemita hullám vonult végig, amely engem, mint öreg katonát arra kötelezett, hogy fronton harcoló zsidó bajlarsalm védelmére keljek. Annál is inkább, mertők ott voltak a legveszélyesebb és legnehezebb helyeken. Mindenütt ott voltak, csak éppen a biztos fedezékekől hiányoztak. Mint parancsnokló tábornok azt a tapasztalatot nyertem, hogy a zsidó katonák és tisztiek éppen úgy teljesítik a hazával szemben feladataikat, mint bármely más nemzetiség vagy felekezet. Számos ízben volt alkalmam arra is, hogy az első osztályú vaskeresztel fűltessem őket ki. De nincs is arra szűkség, hogy magam beszéljek, amidőn a statisztikai számok ennél sokkal beszédesebbek. 80.000 zsidó katonára volt a világháborúban, akik közül 12.000-en hősi halált haltak a csatamezőn. Több, mint 35.000-en kaptak kitüntetést, 23.000 részt vett előléptetésben, közülük 2000 tiszt is. A repülőszolgálatban is több száz zsidó volt. A Pour le Mérite-vel kitüntetett és elesett Francki repülő-vezéres is zsidó volt, Jongal állíthatjuk tehát, hogy a zsidóság legalább is olyan mértékben áldozott a hazáért, mint bármely más nemzetiség. Magam is tudok egy olyan esetről hogy egy zsidó övezegnek 4 fia volt a harcúterén, akik közül 3 elesett. Az övezegy arra kéri lehat a parancsnokságot, hogy legalább 4-ik fiát helyezék frontmögötti szolgálatra. Mielőtt a hadvezetés ezt végrehajthatna volna, elesett a 4 ik fia is. A zsidó gyűlölködők gondoljanak tehát arra is, hogy mi jászidóik is egy ilyen anya lelkében, ha minduntalan azt hallja, hogy a zsidók a frontmögötti kizuhaltak magukat a szolgálat alól. Ime egy részlet a német tábornok emlékiratából. Valóban ehhez nem kell kommentár, itt a számok beszélnek, amelyek meggyőzőbbek minden hangoskodó érvelésnél. A tábornok könyvét azonban nyilván nem fogják azok olvasni, akiket már megtörtölt a barna örület demagógiája.

Amikor a náci miniszter pászkát könyörögtél enni

Mit keresett Frick német belügyminiszter Palesztinában?

Több német turista, köztük Frick német belügyminiszter Palesztinában jártak a pészachi ünnep alatt. Frick inkognitóban jött és meglátogatta az összes szenthelyeket, a német kolóniákat és Tel Avivot. Pészach utolsó napján pénteken a jeruzsálemi „King Dávid” szállóban szállt meg és séta közben a Cafe Europa tért be a többedmagával uszonára. „Brochent” (k e n y e r e t) rendelt, azonban a pincér azt felelte: Nálunk nincs kenyér, mert most pészachunk van, most ünnepejük a szabadság ünnepét, Uraságod csak pászkát kaphat.” A társaság tagjai nagyon meglepődtek, azonban Frick hamar feltalálta magát és azt mondta: „Jól van, ha nincs más, hozzon pászkát!” Szombatra az egész társaság Tel Avívba rándult át a Hamburg-Amerika Linie autóbuszára. Rengeteg német menekült kísérte az autóbuszokat. „Abzug Hitler”, „Abzug az internálótáborok megteremtéséért”, „Abzug a tisztá származású piszkos hóhér” és más hasonló kiáltásokkal. A sofőrök gyors tempóban siettek elmenekülni. Fricket és kíséretét több polgári ruhába öltözött titkos rendőr kísérte állandóan. A sors iróniája az, hogy Frick életbiztonságát két zsidó titkos rendőr őrizte. Délután hivatalos minőségben látogatták meg Frickék a Tel-Aviv melletti Saron német kolóniát, ahol ünnepélyes formában fogadták őket. Horogkereszttel ékesített német császári zászlók díszítették a házakat. Nagy beszédet adta át Frick a „Führer” üdvözlését. Az ünnepélyes

Ismeri Ön a TELLMANN szövetet?

Ha nem — úgy **kérje** minden posztókereskedésben csakis a

TELLMANN VILMOS és TÁRSAI RT.

brasovi posztógyár által gyártott kiváló minőségű szövetkülönlegességeket!

Meg fog győződni, hogy gyártmányait egyetlen posztógyár termékei sem mulják felül!

a „Deutschland über alles” elnevelésével ért véget.

Este a vendégek elhagyták a kolóniát, míg a kolonisták megkezdik a munkát. Szállították a tejet és zöldségféléket a felárvai házióknak.

Frick palesztinai útját teljesen homály fedi. A belügyminiszter célja felől nem tájékozott a sajtó képviselőit és megtagad minden felvilágosítást. Hir szerint az arab ellenzéki körökkel tárgyal a zsidó bevándorlás elleni tiltás ózasi megszervezése érdekében. Bizonyosat ugyan nem lehet tudni, de ez a titkolózás újra sötét árnyakat vet a náci-propaganda tervére.

Mi hir Careiban?

A főbbi választás frontján a helyzet változatlan. A chassid-párt Teltelbaum Joel salu-marei főbbi vezetője, míg a hitközség nagyobb részét alkotó askenáz felgósú fértiak Brach Saul, 15 évig volt carei, jelenleg kocsici főbbi szerelmek a főbbi székben látni. Jelenleg szélesend uralkodik, mely a közeli vihar kitörésének előhírője, mivel a Központi Izrada avatallan „közbelépésére” felüggesztették a választást. Az askenázok eddig csak azt vitték ki, hogy a *felmerülő „din thora” ügyekben a carei orthodox zsidóság Brach Saul főbbi hatásköré alá tartozzon.*

A cionista pártok egyesült erővel lehozták Sighetul-Marmatiere-ről Drummer hébernyevű tanítót, aki esküeként 20—25 emberből álló csoportnak tarti kellő felkészültséggel hébernyevű leckéket. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

F. hó 20 és 21-én, péntek este és szombaton, a helybeli metsző fia, Leimsider G. cseli-szlováitát kánior, kellemes hangjával szórakoztatta az ortodox templom közönségét.

Városunkban csak 5 időközi bizottsági tag volt kinevezve. Normális körülmények között a még üresedésben lévő két helyre 1 zsidó és 1 magyarpárti tagot kellett volna kinevezni. De a helybeli magyar lapok zsidó szerkesztői, hogy politikai érdemeket szerezzenek maguknak, *hittől nyilvánították a zsidópártot.* Erre jött az utculítés: a liberális párt az üresedésben lévő helyekre román tagokat nevezett ki. *Ugy látszik, hogy velünk együtt a magyarpárt is halott!* (Dr.)

ERDÉLYI BANKHÁZ BUCUREȘTIBEN

PAUL SZIGETI

az Anglo International Bank volt igazgatója Bucureștiben, Str. Lipskani 20 sz. alatt bankházát megnyitotta. Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

A mediá-i hitközség választottbírósiági döntéssel szabályozta a tisztviselői fizetéseket

Az általános mostoha viszonyok termelik ki ez utóbbi időben hitközség és tisztviselői közötti ellentéteket. A hitközség jövedelmei egyre erősebben fejlődnek vissza, amire első sorban a tisztviselői fizetés redukálásához kénytelen nyulni, míg a tisztviselő viszont nem tud kijönni a dotációjával. Végül is az ellentétek kiböböknek és még a jobbik eset, amidőn az Dia-Tórában vagy választott bírósiági döntésben nyer befejezést.

Az elmúlt héten a mediá-i orth. izr. hitközségben történt egy ilyen a hitközségre nézve kedvezően végződött választott bírósiági döntés.

Az elentét a hitközség és elemi iskolájának igazgatója: Havos Samu köztli ezért robbant ki, mivel a hitközség vezetősége 35% fizetésredukció eszközölli nagy általánosságban az elmúlt 3 év alatt igazgatójának. Az iskola igazgatója sérelmezett fizetéseszállítását, 104.000 lei követelésével együtt választott bíróság elé vitte, amelynek érdekes döntése valószínűleg precedensül fog szolgálni az ország sok hitközségében fenálló tisztviselői fizetések redukálásának vitájában.

A választott bíróság tagjai: Ij. Weisz Dávid (Dicsőszentmárton) elnöksége alatt Heller Samu ludasi hitr. elnök és Sámuel N. Tárgalmureștli voltak.

Öt óras, igazalmas tárgyalás után, a választott bíróság egyhangu határozattal az iskola igazgatójának igényét visszatámasztotta. Indoklásban a bírósági döntés azt is hangsúlyozta, hogy a hitközségeknek szuverén joga, bevételeinek lehetőségei szerint, tisztviselőinek fizetését szabályozni. Az ítéletet, amelyet a környék hitközségeinek tisztviselői nagy érdeklődéssel vártak, kétségtelenül kihatással lesz a többi hitközségek és tisztviselők közötti jogviszony szabályozására is.

A mediá-i hitközség egyébként is a közzejjövőben egy új, minden h.geniának megfelelő rituális lürdöt épít, amely investáció azonban nemcsak hogy nem jelent adósságot a 220 tagot számláló hitközségnek, de egyidejűleg gondoskodás történt, hogy a budget ki-egyensúlyozásával, ugy mint eddig, a tisztviselőket továbbra is pontosan kapja kézhez havi fizetését.

A hitközség rendezett körülményeit főleg annak is köszönheti, hogy annak népszerű elnöke: Citrom Benjámin, aki innárr másfél évltude vezetl fáradhatatlan ügyszerelettel a mediást orth. izr. hitközséget, időt és energiát nem kímélő munkával igyekszik kis hitközségből, viszonylagosan intézményekben gazdag, igazi minia zsidó közösséget teremteni.

— **Fiatl segéd** üvegporcellán szakmában keresetlik, Moskovičs & Co. Cluj. Szombal megtartásával.

NETI GLOSSZÁK

Feszület a zsidóklubban (Beküldött ig-művesi levél)

A zsidó kluboknak baráta! vagyunk, mert azok a zsidó testvériség, a zsidó együvéltartó eszméjének gyakorlati propagálói. A különféle társadalmi rétegeztettségű zsidó testvérek jól érzik ott magukat, eltűnnek a szociális különbségek és maguk között vannak. Kulturális érdekeket is szolgálnak e zsidó jellegű társaskörök, még pedig zsidó kulturális érdekeket. Kultúrelőadóok színhelye a zsidó klub, ahol a zsidóságot érdeklő problémák tárgyhalnak megfelelő felkészültségű előadók által. Epen ezért tűzlik tollunkra a zsidó klubok megvédését akkor, amikor azokat a zsidó szülő némenyik orgánumban megfádaták. Most ezt a hirt kapjuk, hogy a Ig-művesi zsidó klubban, amely eddig minden külső kulturális támogatás nélkül gyönyörűen prosperált, az ottani rom. kath. apátplebánosok kérték fel egy előadás megtartására. Mi mindig a legjelkezőbb hívei voltunk a felekezetek közötti testvéris harmoniának, de határozatlan elítéljük az eféle megfisteltetéseket, frappáns kifejezést is ilyesmi az igazi ghetőszellemnek, mely távol kell maradjon az önértetes zsidóságtól. Zsidó klubban tartson előadást zsidó ügyvéd, orvos, író és egyéb intellektuel, hiszen van ebből, hála Isten, elég. Helyükük mi a keresztény felekezetek papjai és ne várjunk tőlük se hüzelgést, mert arra szűkségünk nincs, de súlyos morálpredikációt sem, mert erre itt van nekünk igen nagy érzéltelőség, becsület-papjaink, a rabbik. Régen túl vagyunk mi már azon, hogy a kivülről jövő, leereszkedő válvégekre reflektáljunk. Viharedett nép ez a zsidó sok mindent állt és kibírt, kiheveri az apátplebános ur lesújtó kritikáját is. Sokkal szomorubb és lesújtóbb azonban az, ami az előadás követte. A nagy megrökönyödés közepette előállott a klub egyik vezető tagja és a zsidó immár megszokott elokvenciával közömetelt mondott az illusztris előadónak és át nyújtotta a klub ajándékát, egy gyngyházzal kirakott, művészi — feszületet... Ez az udvarias gesztus ab ovo kifogásolja. Egy zsidó klub, mint olyan, semmiféle előadónak feszületet nem ajándelezhaz, még akkor sem, ha az gyngyházzal van kirakva és még abban az esetben sem, ha az illető bővőket vágott volna a zsidóság fejéhez előadásában. Ez illó a katolikus legényegyletkez és ez ne sajtóítsuk ki tőle. Mellékesen meggyezve, az apátplebános ur előadása csak revanche volt azért

az incidensért, amelyet a dermatológus ur a klubban tavaly inscenált. Így került a feszület a zsidó klubba, mint egy szimbólumként annak, hogy milyen feszült volt a hangulat, az illusztris előadó előadása nyomán, a hallgatóság körében. (r.)

A zsidó marxizmus — mint tizenegyedik csapás

Hirt kapunk Itáliából. Szomorú hírt. A zsidók egyrésze úgy viselkedett, hogy ezzel a hivatalos körök antipátiáját „vívta” ki magának. Az eset előzménye röviden a következő: Március 11-én a svájci határon levő Ponte Tresa helyiségbe egy autó érkezett. Amikor az autót alaposan megvizsgálták, közben az egyik bennülő visszaszaladt a svájci területre és onnan sértő szavakat kiáltott az olasz határőrökre. Az illetőt Mario Lewy-nek hívták. Az autóban sok antifassista röpiratot és brosurát találtak. A másik bennüli letartóztatták. Neve: Lion Segre. Szentén... A nyomozás megindult és rájöttek egy csaknem kizárólag zsidókból álló antifassista szervezetre. A társaság célja: Mussolini uralmát megdönteni. Néhány napra rá, a „Gazetta del Popolo della Sera” vezetőhelyen közli az esetet, a következő címmel: „Feledezetek és letartóztatok egy zsidókból álló antifassista szervezet” és hozza a 16 letartóztatott nevet. Közülük egy Leon Ginsburg nevű odesszai származású zsidóé is.

A legnagyobb megrökönyödést ez olasz zsidóság körében az kellette, hogy az olasz cionista ifjúság vezére is bele van keveredve az ügybe. Leo Léwy nevű turini főiskolai hallgató, aki a múlt évben Mussolini egy díjjal tüntetett ki. A római „Il Tevere” című lap erre fel a következő ökömnyi címmel írta cikkét az ügyről: (héber szavakkal) „Lesoro habaa b'jerusolaim.” A cikkben arról írnak, hogy bár a zsidó hitközségek országos szervezetének ehéke kijelentette, hogy minden olasz zsidó hűségese polgári hazájának és a cionisták is dolgoznak a haza felvirágzásán, mégis egy felfedezett zsidó csoport konspirál az állam ellen, — menjenek hát a zsidók Palesztinába.

Az olasz zsidóság kétségbeesetten személt az eseményeket, mert valóban lától állt, hogy beleavatkozton az állam ügybebe. Főképpen az a szomorú, hogy a cionisták ifjúsági vezére, valószínűleg külföldi behatásra, baloldali eszmék hatása alatt, belekeveredett ebbe az ügybe.

A világ zsidó közvéleményének tanulsággal szolgálhat az eset, hova vezet az, amikor a

Chelmi történetek A fohász.

A régi jó időkben, amikor az emberek még sokkal jobbok voltak, mint napjainkban, Chelmben egyáltalán nem volt fogda. Csak egy egyszerű szobácska, ahova a bűntört békítették, akkor eljött a rabbi és így szólt a fogolyhoz: „Itt maradsz és nem mozdulsz helyéről. Mert ez egy fogház, ahonnan nem szabad kimened.” Természetesen az emberek szófogadtak. Hiszen nyomtatékosan megmondották nekik, hogy nem szabad innen elmenekülni.

Később azonban szemtelenebbek kezdtek lenni az emberek. Meg kellett tehát költözni őket. Hogyan költöztek meg foglyokat Chelmben? Nagyon egyszerűen: egy lyukat furtak a falba. Egy olyan nagy lyukat, hogy azon csak a fogoly keze fért át. Kinn pedig egy sziddurt tettek a kezébe. Na már most. Ahoz, hogy a lyukon keresztülhúzza kezét az imakönyvet együtt, nem volt mód, mert a lyuk kicsiny volt. Hogy pedig a szent sziddurt ledobja a földre, azt egy szem marle megeltni. Tehát minden fogoly benmaradt és tartotta az imakönyvet.

Azúlán ismét rosszabbodtak a viszonyok és az emberek is vele. Már le is dobták az imakönyvet és megszöktek a foglyok. Ört kellett az ajtó elé állítani. Ez őt állította a fogda előtt és nem engedte, hogy a foglyok megszökjének. Epen ugy működött a chelmi fogház, mint a varsói, vagy a berlini. Epen ugy.

Egy szép napon azonban egy idegen kezdett Chelmben. El kezdett kiabálni az uccán: Chelmi szamarak! Chelmi szamarak! Természetesen ezért a fogházba került. Az őt pedig vigyázott rá.

Délután a fogoly megéhezett néhány cigarettára. Az őt vállára tűzött és így szólt: „Nesse itt van öt kepek, hogy cigarettáit.”

Mitért nem mész te magad? — válaszolta az őt.

— Te chelmi számár, hát én fogoly vagyok, nekem nem szabad innen kimenem. Ezt belátta az őt és elment cigarettáért. Alig ért az ucca sarkára, hallja, amint a fogoly elkezd kiabálni a placléren: Chelmi szamarak! Chelmi szamarak!

Természetesen újra a fogdába került. Az őt vigyázott rá, Estefelé ismét megéhezett a fogoly néhány cigarettára. Megkérte az őt, hogy hozzon neki öt kepekért hat cigarettát.

Az őt azonban most már okosabb lett. Nem, — mondotta — most már nem teszel bolondd. Hagyne, hogy megint kiszökjél, amikor én cigarettáért megyek. Ebből nem lesz semmi. Kérlek, menj te magad és hozd el cigarettáidat — addig én itt maradok...

Chelm eszet vásárol

Mivel az idegenek folyton azt állítják, hogy a chelmiek nagy szamarak és rendkívül buták, elhatározták, hogy ennek a sok beszédnek egyszer s mindenkorra véget vetnek. Hogyan lehet ez? Nagyon egyszerűen. Elküldik a tanítót Vilnába, hogy ott szerezen eszet pénzért, az egész városnak. Azért Vilnába, mert az a legokosabb város az országban, másodsor

Zsiros, pattanásos arcbörhöz puder helyett

kénpuđer

Megszületett az arc milósszeretői Szaküzletekben kapható!

— **Konverziós törvény Dr. Chit Zoldán** ügyvéd szakzszerű fordításában megjelent és kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál, Révész Ernőnél. Tg.-Mureș Ára 25. lei.

cionista szervezet élén osztályharcos emberek állanak.

A világszervezet mostani vezetősége, világfelgósásával nemcsak a palesztinai építómunkának van súlyos kárára, nemcsak a cionizmusnak szerez veszedelmes hírnevet, hanem ellenszenvesse is teszi magát egy külföldben oly zsidóbarát kormányzat előtt is, mint a mai olasz rezsim. A világszervezetnek nem szabad egy marxista ügynökségé lezülteni, mely a zsidó ifjúságot félrevezeti. Nem lehet, hogy ifjúsági vezetők címen az egész világon olyan egyéneket állítson első sorokba, akiknek legfőbb feladatuk, az „osztályharc” hirdetése. Így történhetett meg az, hogy számos ország zsidó ifjúságát, maga a cionista vezetőség sokat és feleslegesen hangzólatott ideológiával felgósáa kergette a szélsőségek soraiába. És most jön a szomorú hír Itáliából is!

azért, mert hiszen pénzért minden meg lehet vásárolni.

Minden jóval eljátják a tanítót, leülleték egy kocsi-ra és elutalták Vilnába. Az egész város okos lesz, ha ő visszatjön.

Szerencséje volt. Ahogy megérkezik és leszáll a nagy vilnai iskola előtt, ott találja a sammeszt, akitől rögtön tanulhat okos dolgokat. Nem is kerül sokba. Ötven rubelt kéri. Egy okosságért. Dehát „egy” okos dolog elég lesz egész Chelmnek. Nincs is több pénze, mint legfeljebb egy okosságot venni.

— Először is meg kell tanulnod, chelmi nárr, élesen gondolkodni. Például mi az: „Nem apám fia és nem anyám fia és mégis testvérem?...”

— Nem tudom...

— Te számár, szülem gyermeke és mégis testvérem — ez én magam vagyok — és kidüllesztli melléd a vilnai samesz.

A chelmiek ez nagyon tetszik. Szenzáció. Azonnal hazautazik, összehívja az egész hitközséget a templom udvarára. Mindenki eljön, mert hiszen mindenki hozzájárult az ötven rubelhez. Természetes tehát, hogy a hozott eszetből mindenki részal akar. Körülállják a tanítót, aki egy tört lábu székre áll és kérdezi:

— Ki az, fia apámnak, fia anyámnak és mégsem testvérem?

— Senkisé tudja. Mindenki zavarban áll és hallgat. — Chelmi szamarak! — kiáltja a tanító — ez végtelenül egyszerű. Ez a vilnai samesz, a vilnai negytemplomból. Egész Chelm egycsapásra megokosodott.

Ernek meg kell szünni. A zsidó ne avatkozson bele egy ország belső politikai ügyébe. És főképpen ne egy cionista, mert azzal kompromittálja az egész mozgalmat. Az olasz példa memora kell legyen: először is arra, hogy ne csináljunk csak zsidó politikát és a zsidó politikában ne marxista politikát. Ne legyünk mi előőrsei a világmegváltásnak, csak a mi gyeyinkkel foglalkozunk, igaz zsidó szeltemben!

Gyilkos diákokról

Bucurestben egy parlamenti képviselő megölte. A saját házhozjában, éjnek idején, s nem tudék heleg kinyomozni a gyilkosokat. De nem is tudhatták. Mert a gyilkosok 16-17 éves diákok voltak. Gimnáziumi tanulók. Apjuk előkelő állású tisztviselők. Polgári jövedelműek és mégis valami vad ösztönről keletkező embert öltek. Pénzszerezési vágyuk volt. Szegény diákok. Ők nem tudják, hogy milyen erő keletkezik ott arra, ahol a Bün uralkodik. Milyen erő késztette őket arra, hogy zúzókat nyissanak fel átkulcsokkal és gummi-kesztyűkben, mint rutinos betörők. Ők nem tudhatták, hogy a revolver elcsúszása közben, valami rejtett hatalom irányította kezüket, amely egy emberéletet oltott ki.

Mi lehet ez a rejtélyes erő? Erről viláznak, írják, tárgyalnak a bucaresti lapok. Ez vilátlak uccákon, nyilvános helyeken, az egész országban. Hogyan juthat ahhoz három gimnáziumi tanuló, hogy a lejtőn ennyire lefelé csuszson? A mi szemzögünkben nézve, erre a rejtendő aberrációra mélyenfekvő pszichológiai okokat kell keresnünk. Országunk közéletének bizonyos struktúrájában van a hibák egyrésze. A tanári kör szociál politikai. A tanári kör egy része belesodródik szélsőséges mozgalmakba. A diákok előtt nem elég felmentést jelentenek a pedagógusok. Láthatjuk, hogy az egyetemi hallgatók sokszor terror módszerekkel utalognak az egyetemi oktatás rendje fölött. Láthatjuk, hogy amelyek diák belesodródik a napi eseményekbe, az "kariert" csinál. És mindenhez pénz kell. Ahány pénz van, az már ur. Az elvált meghajol a birsár és minden elfőnlő. A diákok megszédültek. Mert a "korszi ílem" megszédítette őket. Nem ez a három gyilkos diák a gyilkos. Csak memóriájuk jók. Arra, hogy kormányzat és a közvélemény felgyeljen. Előz volt abból a rendszerből, amely a diákok ismeltette. Nekik mindent szabad. A "gyerekek" hadd jászanak. Mert ebből a jószág "haddjászának" hól lelt a Duca gyilkosság. Ebből volt, a számos tragikus eredményű diákünetés. S ebből lehetnek a fel-forgatásra törekvő szervezések megorganizált légiói is Ebből a szellemből kegyeletve bujnak elő jól futótl és tisztán tartott gyermek-szobák legkétréből, a politikai brávók, a kalandorok, és a gumikesztős gyilkosok.

Pédát kell mutatni a fiataloknak, a komoly munkára — kemoly munkával. Nem helyezni őket beleszólni az ország dolgaiba. Csak ha megérnek. Nekik tanulni kellesen. Méghozzá sokat és alaposan. Mert akkor nem hoznak többé szegényt, sem szüleit, sem a hatóságok, sem az egész ország közvéleményének fejére. Mert most valamennyien szégyelhetik magukat, a három bucaresti gyilkos diák miatt.

Knut Hamsun pályafordulása

Mi sem lepte meg jobban az európai kultúrtilagot, mint az az első pillanatra valószínűleg leisző hír, hogy: Knut Hamsun, s norvég írodalom eme himnásos egyénisége elismerésel nyilatkozott Hitler nemzetiszocialista rendszeréről. Nem is csoda. Hiszen Hamsun a Természet, a szabadság, a nyugalom, a fejlődés, a tenger és az erdő örök szerelmese nem ismert eddig fajt előítéletet és művészetet, amely az örök emberi lélek hajszálfiom rezgésel tárja fel bűmulatos megfigyeléssel, az eslesek, a szenvedés, a farsadalomból kieseltek minden fájdalmát, szenvedését és vágyait fogta fel a szelzmográf érzékenységgel. És mégis ez a Hamsun, ez a létszólag felszabadult szellem, — épen ez tört most lándzsát Hitler mellett és nyilatkozik elismeréssel politikai és nevelési rendszeréről.

Neléz megállapítani, hogy mi beszél Hamsunból, a náivság a farsadalmi problémákkal szemben, vagy a kezdődő aggság természetes

A fogak üdítő fürdője: a dus habzásu falodont!

A dusan habzó KALUDONT-fogkrém alaposan kimossa a fogakat és szájuveget, eltávolítja a veszélyes baktériumokat és ételmaradékokat. Tehát: reggel és este — KALUDONT!

A HABZÓ FOGKRÉM

dekadenciája. Bizonyos azonban, hogy Hamsun elintézte magát, amint Hauptmann-nal is végzett korunk szellemi áramlata. Mert az erdőkben és a tengeren könnyebb megtalálni a hangot, mint társadalmi és gazdasági problémák fölött ítéletet mondani. Hamsun eddig nem politizált. Elég volt neki a természet. A farsadalom csak annyiban érdekelte, amennyiben vonatkozásban állott a természettel. És most kijelenti, hogy egész életét Hitler eszméinek szolgálatában tölti el.

Normális logikával, józan értelemmel nem lehet megérteni, hogy mi történéhet! Knut Hamsunnal? Egy egész világnak kellett összedölni benne, hogy ide érkezen. Egy egész világnak, amely a szépet, a jót, az igazt jelentette. Mert az az új világ, amely ennek helyét elfoglalta lőkeletes mása a réginek. Hamsun új világa a barbarizmus, a könyvmagylyák, az internálótáborok, a vér és a pusztulás világa, amely fölött szeretett helyett, a horogkereszt trónol... A régi Hamsun meghalt, az új pedig végleg elintézte magát.

Egy németországi fehér holló

Ami a mi Németországban történik, arról beszámol eleget a napi krónika. Ami rengeteg igazságtalanság, erőszak és becstelenség történik a horogkereszt védnöksége alatt. Ritkábbak azonban azok a hírek, amelyek a mai rezsim ellen szólnak. Mostanig leginkább az egyház védekezett a terror ellen és a legbátrabb hangot Faulhaber érsek ültette meg a barbár cselekmények ellen. Most egy újabb fehér holló jelentkezett a horizonton. Pechen búr, a Bayerischer Haidelsbank igazgatója, aki az evangélikus egyházi gyűlés elnöke volt, kilépett az egyházból és kilépését a következőképpen indokolta meg.

"Gyakran tiltakoztam az ellen, hogy ne kövessenek el erőszakot az egyházzal szemben, amiért annak ellentéző ereje meggyengült. A hallgatás sok igazságtalanságot és soj jajt lakor, amely a mai extrémizásokból fakad

és amely sok "nem árja" szívből bánatot okoz, sok zsidó és keresztény házban pedig rengeteg szomorúságot keltőztet be. Elődög szóban és írásban eleget protestáltam a terror ellen. Hiába. Itt az ideje, hogy egy lépéssel tovább menjek és bejelentsem kilépésem az egyház kötelekéből, amely ma holnap megszűnik Egyháznak lenni."

Milyen férfias szavak! Milyen nyílt állásfoglalás. Akik valamikor régen frázisok tömegével árszolták el a világot — hallgatnak. Egy bankigazgatónak kellett jönni, hogy mint becsületes kultúremler, tiltakozzék mind az ellen, ami ma hitlersországban történik.

Cuza „kritikája” az új nemzetvédelmi törvényről

Az Apărărea Nemlialában, a cuszák hívatatos lapjában, Cuza professzor kritikát ír, amelyben a nemzetvédelmi törvényt bírálja. Többek között a következőket írja: "Sem a szabaddóműves páholyok, sem a zsidó sportegyesületekről nincs szó a nemzetvédelmi törvény szakaszaiban."

Nem tudjuk miért olyan fontos Cuzának az, hogy a zsidó sportegyesületek ellen is alkalmazzanak "nemzetvédelmi törvénytiszakásokat". Mi a különbség közöttük és más sportegyesületek között?

Cuza így fejezi be cikkét: "A szabaddóműves páholyok és a militarizált makabista bandák csak a nevükkel takarják a való céljukat, ami nem más mint hogy korrupt politikát üznek."

Nem történünk a szabaddóműves páholyokkal. Nem ismerjük a céljait. Cuza mint régi szabaddóműves jobban ismeri azokat.

De hol vannak a "militarizált makabista bandák"? A zsidó sportolók nem voltak és nincsenek is militarizálva! És milyen költök van a zsidó sportolókak a korrupt politikához? Szemmi! De viszont Cuzának? ...

BUZIÁS-GYÓGYFÜRDŐ (ROMÁN NEUHEIM)

páratlan szénsavas radioactív sósvasas forrásokkal

Biztos gyógyhatás: Szív és vérkeringési zavaronál, vesebaj, vesebetegség, izomsor, hólyagbaj és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség: a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett idog-bajok (Tabes, etc) esetében legjobb eredményei.

Természetes szénsavas sósvasas fürők, ivóvíz, szakszerű orvosi kezelés.

Külföldi konyha — Elsőrendű szállodák

Diétás panziók mérsékelt árakkal. Új modern uszoda, napfényes strandok.

Fürdőidény: Május 15-től, október 1-ig

Prospektus, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziás Gyógyfürdő Részvénytársaság

Fürdőigazgatóság, Buziás, Bánát.

HIREK

a "Népünk" cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5694

Péntek: Ijar 12, április 27.
Szombat: Ijar 13, április 28.
Heti zsidra: אר"ה קדושים
Heti háftóra: הלא כבש
Perek 3.

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.00
gyertyagyújtás 7.15
Isteniszület kezdete 7.20
Szombat befejezése 8.20
Csülörtök: Ijar 18, Légbecmer

Nem sablonos „sékelfelhívás"

Régebben, évekkel ezelőtli ilyenkor tavasszal mindig megjelentek a különböző lapokban felhívások a sékelek megfizetése tárgyában. Olyan száraz kommunikék voltak, amelyekben az állott, hogy minden zsidó tartza kötelességének, hogy kiváltsa sékelét. Mert a sékel jelenti a világ zsidóságához való tartozásunkat, ebből jrtja fenn magát a zsidóság legnagyobb világszervezele, a Cionista Világszervezet. Csak 30 lel, csak 30 lel! ...

Igy szót a „leikes" felhívás. Elolvasták, nem olvasták el. A cionisták megvették a sékelt, a nem cionisták is, ha nagyon akarta egy-egy hájos fiatal leány, vagy asszony. Kifizette a 30 lelt, a „hölgy" kedvéért, aki rákukkálta mosolyok kíséretében. Sok esetben nem önérezeles megnyitvámulás volt, hanem egy immel-ámmal teljesített „kötelesség". De csak a polgári közönség körjében. A fiatalok, főképpen az öntudatos zsidó ifjúság tudta mit jelent a sékel. Tudták azt, ha ösz-szefognak az egész világon, ekkor győzni fognak és azok lesznek a világszervezet vezetői, akiket ők akarnak. És akarták, hogy szocialista éraelmü, marxista világvégeitől emberekből álljanak. És a pragai kongresszuson sikerült nekik. Azóta nincs a mirzchinnek szava, azóta nincs a revizionistáknak szava, sőt horribile dictu, a polgári klál csoport is meghusdódik szerényen az asztal végén.

Ez lett az eredménye annak a negligáló kö-zönség, amivel komolyan nem törődő polgári mentalitásnak, amely már sokszor sokban meg-bozsultta magát.

Most ismét ill a sékel-akció. Megint jöhetnek a „leikes" felhívások. A fiatalok komolyan veszi, De miért ne vegye komolyan a vallásos zsidóság zöme is. Miért ne a polgári beállítottságu zsidó is? Hát nem érzi, nem tudja, hogy az ő életéről is dönt az a hürmirre lélek eset? Mit tudja azt a kedves zsidó polgártárs, hogy holnap — igen mér holnap — nem-e neki kell odadölni a Palesszina hivatal vezetői elé és kérni egy certifikátot, mert nincs más hol meheredése? Nem rólták, a galicai, vagy más lengyelterületek zsidóságáról van most szó, sem pedig a távol világok zsidairól, akiket „filantrópiikus" alapon, harminc lelet akarnak „boldoggá" tenni. Nem drága zsidó testvérem, aki vígan lubicollált eddig a liberálizmus lengyos bűzínjében, rólad van szó. rólad! rólad! igen rólad, és ezért nem kegy, nem vállveregetés, nem mások boldogítása, ha kivészel herm ne rongyos lelt a zsebedből. Ne várj, hogy kedves ks grüberlis zsidó leánykák mosolya fakassza ki ez kiához hasonlatos kemény zsebedből a 30 leicséket.

Nem! Rólad van szó és csókolj kezet és köszönd meg, hogy érte me nek, ezekért a lelekkért. És szavazd, ha hlvnak, mert egy ország sorsát döntöd el! A zsidó jövő sorsát! A zsidó Palesszina sorsát

Ezért ne egyszerű sablonos „sékelfelhívást" írjunk le, s ne ug olvassuk. Hanem komolyan, a célnek és eszmének megfelelő komolysággal és — fogadjunk szót neki, jól emlékezz: 30 lelet — egy országot válhatss meg és ezzel magadat is!

— Szerkesztőségünkötől. — Leitner Zoltán, lapunk felolós szerkesztője többeltli tartózkodásra Olaszországba utazott. Ta-

Bármilyen bucaresti-i meghívásokat vállalok. Cim a kiadóban.

nulmánytáról számos cikkben fog beszámolni lapunk hasábjain, olvasóközönségünknek.

— A bécsi orth. zsidó ifjúság Doll-fusstól várja a vallásos élet kimé-lyítését. Az osztrák kormány hivatalos lapja köli a vallásos zsidó ifjúság felhívását az orth. zsidósághoz, amelyek a következő kére-seket tartalmazák: „A bécsi hlközség vezető-sege, amely tulnyomólag vallástelen elemekből áll és negálja uya a magán, mint a közéletben a zsidó vallásos életet, felhívandó lemondásra, hogy helyébe olyan személyek választassanak, akik hagyományhü életmódjukkal alkalmasak a hlközséget a tradícióknak megfelelően képviseelni. Amennyiben ezen felszólítás eredmény-telen volna, ugy felhívja a bécsi vallásos zsi-dóságot, hogy forduljanak Dollfuss kancellár-hoz és kérjék meg őt arra, hogy dolgoztassék ki egy törvény, hogy a hlközség vezetésében csak olyanok választassanak meg, akik a val-lásos szellemet, ugy megánéleltükben, mint a hlközségeti életben islapóják, mert csak ily lehel megfelelő a vallásos generációt nevelni." A bécsi vallásos zsidó ifjúság erre felhívásá-hoz csak az a megjegyzésünk van, hogy a vallásos élet kimélyítése tilán mégsem Doll-fuss kancellár hatáskörébe tartozik és az állam-hatalomnak ily módon a hlközségeti életben történő beavatkozása oly súlyos precedenst teremtené, amely Europa egyik legnagyobb hlközségében tragikus következményekkel is járhatna.

— Tóratekercs — az inkvizíció korszakából. Barcelona. A Jüdische Pres-sentale" munkatára rendkívül érdekes felledezés-éről tudósítja lapját, amelyet Barcelona közelében felvő bírókon lelt. Többek között a következőket írja: Barcelona közelében egy több szaz éves erődön van felszik. Alakimata volt az uradalom uralférri ma-gismerkedni és beszélgetni vele a spanyol zsidóság helyzetéről. Ekkor történt, hogy ezt a kijelentést lete számomra, hogy ő is zsidó. Hihetetlen csóváltam íjtem, hogy a legközelebb spanyolra megugy egyik hely-jelje valóban zsidó volna-e, az időse egy földalati helyiségbe vezetett engem. Manyre elcsodálkoztam, tanal, amíg őt egy rendkívül régi, de mégis jókar-ban levő Tóratekercset ismél, valamint sok más tan és háber imakönyvet. Megmagyarázta számomra, hogy ezek a relikviák meg az inkvizíció korszakából származnak és itt ebben a burlasóban álltek össze az üdöven zsidók, hogy várták a zsidó állit felsziki, ahová nem jut el semmi napfény és zaj. A rendkív-erőtes felledezés általános feltűnést kellett vitég szerte.

— Már a főlkés bevándorlásokat is szigorítják. Varsó — A varsói angol konzul értesítette a helyi Palesszina-Hivatalt, hogy a palesszina kormány egyenes utasítása érlel-mében a jövőben a főlkés bevándorlási kate-góriákban csak azoknak adják meg a certifi-kátokat, akik előzetesen 1900 fontot deponá-lnak egy erre megáhatalmazott banknál. Csak ezután foglalóznak a beutazási kérelemmel és döntenek a certifikátok megadásáról. Az új rendelkezés újra hihetetlen módon meg-nehezíti a bevándorlást, mert e szerint, aki Palesszina-ba kíván letelepedni először litvi-dáni kénytelen teljes vagyonát és ezután ki-van esleget annak is léve, hogy nem adják meg számára az engedélyt. Eddig a certifikát megadásán független volt a deponálástól és már csak a beutazás során kellett azt fel-mutatni.

Ezenorák gyertyatartók, serlegek, üvegábrázók, Ttemplomi kegy-szerek,

Bármily művészi kivitelben leg-olesobb árban.

Gyártása és eladása:

„Tacumul" ezüstáru gyárban

CLUJ, Strada Gen. Neculcea No. 6.

harisnyái a legjobbak és legtartósabbak.

Különlegessége az **„AREKA"** mált selyemharisnya!

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestben

KATZ orth. restaurant

BUCURESTI, Str. Carol 36. I. em

Orth. „Uz Etterem A ROMÁN RIVÉRIÁN

CARMEN SILVÁN

a Constanta melletti kies fekvésű tengerparti gyógyfürdő és üdülőhelyen, ahol az angol kóros gyermekek és reumatikus bajok gyógy-és lelezele legjobban bevált, 1934 május 1-től megnyitom a legszébb helyen felvő orth. „UZ" és komforttálc berendezett panziómat a „MÁRIA VILLA" ban, ahol a legjutányosabb árak mellett családias otthonnal t, vendégeim rendelkezésére állok.

Tisztelettel **MÁRK SAMUEL**

A panzió a fürdő strandjának és kaszinójának közvellen közelében fekszik.

Jelenkezések:

Grossmann vendégül Constanta Str. Traian No. 15.

Látogassuk meg Tel-Avivban

1934 április 26-tól május 6-ig tartó Levantei Mintavásárt

A kiállításra való állandó belépési leny bírlókosa a viszatulazásnál a CER vonalán 50% engemlyenben rézesul. — Belépőjegyek, valamint a

Polonia	Rogele Carol I	Risizagiu	Prograso
április 2.	május 2.	május 3.	május 3.
május 16.	május 16.	május 17.	május 17.

hajókon helyek idejében való isloglalása ügy-ében fordulton azonnali bizalommal az M. Iampolszki vezetésé alatt álló

ZION LLOYD-hoz

BUCURESTI I. Bul. Elisabeta 13.

Telefon: 3-14-61.

RÖVID HIREK

BRÜSSZEL. A belga zsidó diákok második kongressusa ebben a hónapban fog lezárni, Bagard professzor, a brüsszeli egyetem rektorának előkötlete miatt.

BÉCS. A bécsi rendőrség röviddel ez előtt tartotta le az Ohmar Spinn professzor által vezetett csoportok üléseit. E tartózkodásuk kapcsán a napokban házkutatást tartottak az „Osterreichischen Beobachter” szerkesztőségében, amely hivatalosan „nemzeti katonai” lapnak nevezi magát. A házkutatás során azonban kiderült, hogy a lap hivatalos nemzeti ellenzéki orgánusa. A rendőrség az összes szerkesztői tagokat letartotta és a lap megjelentetői a hatóságok börtönébe kerültek. — A zsidó frontarcok szövetségében szakadás állott be. Sommer vezérőrnagy, a szövetség eddigi vezetője kilépett és megalakította a „legitimista zsidó frontarcok egyesületét.”

TANÓER. Az elmúlt héten egy arab csoport egy kávéház elé vonult, amelynek ormára egy cionista zászló volt tűzve. A tömeg követelte a zászló eltávolítását, miután azonban követeléseiknek nem tettek eleget, összerombolták a kávéház berendezését és több zsidó arabot vert őrületbe.

VARSÓ. Kurt Katsch, az ismert zsidó drámaíró, Schylock egyik legjobb alakítását mutatták meg a Nemzeti színházban. Érdemes megemlíteni, hogy a német színház lapok általában úgy írják Katschról, mint egy hitlerista színészt, mire ő bebonyolította, hogy zsidó. Katsch most Varsóban telepszik meg. — Április 1-én a nemzeti zsidóellenes bojkott bevezetésének évfordulóján egész Lengyelország nagy Hitler-ellenes demonstrációkat rendezett a zsidó ügy. — Ugyancsak a lengyel hivatalos távirati iroda, a PÁT jelenti, hogy a románországi zsidóellenes bojkott megkezdése óta az Amerikai közvéleménye nyíltan állásfoglalást a nemzeti zsidóellenes demonstrációk ellen. Zsidó és keresztény körökben egyaránt teljes erővel folyik az antihitlerista propaganda.

BERLIN. A zsidó jogokért való megengedék, hogy a nevezettek az a címet használják, hogy „völ ügyvéd”. — A hatóságok megtiltották a zsidó ifjúsági szervezeteknek egyenruhát és jelvényt viselniük. — Dr. Goebbels propagandaminiszter intervencióját a bécsi filmbizottságól, hogy ne alkalmazzák csak az újságírókat. Alkalmatlan az intervenció sikertelen. — A berlini izr. sikketéma intézet a napokban ülte meg fennállásának 60 éves jubileumát. — Kettőhöz az elmúlt héten ismeretlen tetűk behatoltak a zsidó lemeztárba és 30 sikket szétjélt rombolták. A rendőrség nem „tudja”, a tetűk nyomára bukni. Az ártóanyag rendeltetése élelmen zsidók a hűbér nem képezhet ki magukat — foglalkozásukkal, csak abban az esetben, ha néhány héti halált tudnak a világháború idejéből felmutatni.

BOTOSANI. Megírjuk, hogy a botosani-Einascu mozgó a közönség bojkottját, mert német filmek játszottak Most arról szólnak tudomás, hogy mivel a bojkott következtében a tulajdonosok nem tudták fizetni a városnak járó részesedését, a város átvette a mozi vezetését.

BUDAPEST. Serédy hercegprímás pártortlevelet intézett az összes egyházi tisztviselőkhöz, amelyben erősen elítéli az országban dúló antiszemitizmust. Az összes magyar lapok közönlékét fogadják a hercegprímásnak, hogy állást foglaljon az antiszemitizmus ellen.

NEW YORK. Zogu albán király kifülfelte Herman Brossent, az angolnyelvű Jewish Daily Bulletin nevű zsidó újság szerkesztőjét, aki eddig az USA albániai attaséja volt.

PRÁGA. A csehszlovák köztársaság belügyminisztere elrendelte az antiszemitizmus könyvek terjesztésének betiltását. A miniszterelnök ezenkívül már is kitiltotta az országból, a Hitler-kormány államtitkárának, Gottfried Dedernek, „Die Juden” című művét, a „Cion bíbelés” jegyzőkönyvét és a „Sigilla Veri” antiszemitizmus lexikonát.

SZALONKI. 18 zsidó család, akik röviddel ez előtt vándoroltak ki Szalonikából Smyrnába, kénytelenek voltak az országba visszatérni, mert a török hatóságok nem engedélyezték számukra munkavállalást. További 30 zsidó család, akik nemrég vándoroltak ugyanabba Törökországba, a fentiek mint kénytelenek voltak szintén visszatérni.

BEGRÁD. A Péter király emlékművét előkészítő bizottság, amely Jugoszlávia legprominensebb személyiségeiből áll, a napokban alakult meg Belgrádban. A bizottság elnök Alkalaj, országos grandrabbi tisztviselőként előzőleg választotta.

GENE. A május 14-én összehívott népszavazási tanács tárgyalni fogja a francia-angol határkapcsolatokkal Szíria-Libanon és Palesztina között. A népszavazás ezenkívül tanácskozik a szíriai keresztények iraki letelepítéséről is.

KRAKÓ. A krakói zsidó hitközség felelősséget jelentett be a kuluszminiszteriummal a lengyel hatóságok azon törvényrendeletének ellen, amely elrendeli, hogy a hitközségek törvényi kötelességeikből a Keren Kajemeth és a Keren Hajeszod, valamint az agudata Keren Hajeszod alapjainak szubvencionálását. — A lengyel zsidóság minden rétegében méltó tiltakozást és felháborodást váltott ki a hatóságok ezen érthetetlen rendelkezése.

Dédanyáink, nagyanyáink használták, anyáink ma is használják a Valod Franko kávédarálót! Jó tejeskávé nélküle elképzelhetetlen. Tehát minden háziasszony kövesse példájukat. Így aztán takarékosan gazdálkodnak!

A romániai petíciós mozgalom országsszerte erőteljes lendülettel folyik. Románia nagyobb zsidó centumában ez ifjúság agilitása a petíciók beadványoknak a zsidóság listáinak aláírását szerzik meg. A petíciós mozgalom nemcsak nálunk, hanem világszerte univerzális zsidó jellegű állít, mivel a zsidóság hivatalos vezetői úgy látják, hogy Palesztina kapunk megnyitása a nagy zsidó tömegek számára, csakis egy ilyen, a világ zsidóságiát összefogó tiltakozás után érhető el. A vallásos zsidóság hatalmas tömegeit is részt kérnek a petíciós mozgalomból és a petíciók aláíról között első helyen látjuk rabbarikar prominens szellemi vezetőit is.

Bucuresti-i utazási iroda, Romániában, Egyiptomban és Palesztinában megrendeződi kibocsátásokra keres komoly képviselőt. Referenciákkal ellátott ajánlatok „Votaj” jellege alatt Bucuresti, Cásuta Posalá 36. címre küldendők.

Görög miniszter állásfoglalása. Szalonki. Michael Kykos, görög népiellenes miniszter hivatalbárlése után az előtte írtak zsidó delegációinak a következőket mondotta: „Kötelességemnek tartom, hogy Macedónia és Szaloniki zsidóságát biztositásom arról, hogy az összes zsidó kérdéseket a polgári egyenlőség és igazságosság szelvényében fogom kezelni. Csak az igazságszerelmű zsidóság való bíróságos megválasztása felel meg a kötelességemnek. Mindent el fogok követni, hogy a görög és zsidó lakosság közötti esetleg fennálló ellentétet áthidaljam. Szívesen látogatnom küldöm zsidó polgárlásainkat.” — A miniszter nyilatkozata a görög zsidóság között érthető megelégedést keltett.

Elhalasztották az Arlosoroff bűnügy tárgyalását. Jeruzsálem. Amint megírjuk az Arlosoroff meggyilkolásával vádolt Slawsky, Rosenblat és Achi Meir ügyében április 16-ára volt kitűzve a tárgyalás. A bíróság azonban a tárgyalást a kitűzött időpontban nem tárgyalta le és határozatlan időre elhalasztotta. Hírek szerint az ügyészség azért kérte a tárgyalás elhalasztását, mert a túlfűtött atmoszférára való tekintettel ezidőszert nem tartja alkalmasnak a tárgyalás megtartását. Ezenkívül egy magas — rangú bíró is várnak Londonból, aki színlén részt vesz majd a tárgyalás levezetésénél. 9 hónapi vizsgálat után, amidőn az ügyészség végre kitűzte a tárgyalást, a közvélemény elégtelenséggel vette tudomásul, hogy végre a nyilvánosság és az esküdtek előtt tisztázódni fognak a gyilkosság legpompásabb részletei és a mesterséges vád, — önmagától omlik majd össze. Az angol hatóságok azonban úgy látják színlén érik a gondosan felépített vád alaptalanságát és épen amilyen bizonytalanság jellemzi minden lépésüket. A tárgyalás elhalasztása sem jelent egyebet, minthogy az ügyészségnek nem volt elég a 9 havi vizsgálat a vád összeállítására és újra időt akar nyerni, hogy a légtérben mozgó vádnak, valamilyen reálisnak tetsző alapot adjon. A palesztinai zsidóság elégedetlenségének a sajtó után ad kifejezést és ellentét a palesztinai hatóságok eljárását, amely újabb huzavonákkal késlelteti az ügy végleges tisztázását.

ZSIDÓ HUMOR

ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

A melamed mint rabló

Reb Jehosia Hersch melamed megunt az eddigi mesterségét és elhatározta, hogy ott hagyja a Chedert és felcsap erdei rablóknak. Bement a konyhába felvett egy kést és elindult az erdőbe, hogy lesbe álljon és várta az áldozatot.

Hirtelen megpillantja egy régi ösmerőst Reb Kálmán Lászlót. Nem gondolkodott sokat, előre rohant rejtékből felémelte kését, de azonnal le is ejtette.

Azán megveregelt a kiszemelt áldozatának a vállát és azt mondta neki: Tréffli egy mazld van Kálmánkám, mert eszembe jutott, hogy a náiam lévő kés — tejes.

A végzetes tévedés után Herschela Melamed felvertelte magát egy másik késsel (husos) és visszament az erdőbe, újabb áldozat után leselkedni. Nemsokára jött is az áldozat Menase személyében. A melamed előrohant rejtékből és kérészetlenül hangot kiáltott rá: — Menase! — ebben a percben adtál nekem 100 koronát, mert ha nem, lásd mi villog a kezemből!

Szegény Menase az első pillanatban az ijedségtől még a beszélőképességet is elvesztette, aminl azonban megismerte a rablót, mosolyra derült az ábrázata és alkudni kezdett: — Száz koronát? Hát Rothschild vagyok én? Engedj kérlek belőle.

— No jó — mondja nagylelkűen a melamed — adjál akkor 10 koronát.

Válóban te guntl őrül áldozatodhoz. Hát egy ilyen kezdő rablóknak, mint te, nem is volna elég 1 korona?

— No add már legalább azt az egy koronát, te szerencséslen!

— És ha nem adnám, talán te képes volna 1 korona miatt árhógni a tiz parancsolat „ne öl” parancsolatát?

— Tudod mit Menase kérlek — kiabálja bosszusan a melamed — adjál, de zonnal egy smeck — tabakot és menj a fenébe. . .

Csodák

Egy kollektiv és spinoveceki chaszid azon vitakoznak, hogy kinek a rabbija végez nagyobb csodát. A kollektivci mondja: — Egyszer az Égben a rabbinak vitája támadt Rambammal egy törvénymagyarázata miatt, amely a „Jád Hachzuku”-ban jelent meg. Rambam védte saját álláspontját, végül azonban be látta a rabbi igazát és visszavonult. Erre a kollektivci azonnal leszáll a földre, hogy a világot a hibáitól megóvja. Kiáltott a város hárfába bekiáltott a levegőbe és abban a pillanatban az összes Rambamokból kiszállt a vitától törvénymagyarázata, amelyet a mai napig sem lehet többé sehol sem felutalni.

Ez valóban szép és nagy csoda, azonban a spinoveceki chaszid sem hagyja magát és azt állítja, hogy az ő rabbija tette, négyyszeresen felülmúlja a kollektivciét.

Néhai rabbinnak, mondja, az égben éles vitája támadt Reb Josef Károval a Sulchan Aruch szerzőjével. Reb Josef a vitától kérészetlenül kérészetlenül, míg a spinoveceki tréfó. Szenvedélyes vita után, Reb Josef azonban visszavonult és belátta a rabbi igazát. Erre a spinoveceki azonnal leszállt a földre, kiáltott a helység hárfába és ott harsányan a levegőbe kiabálta a vitától hibát, hogy megóvja a nagy bűntől az emberiséget. Ebben a pillanatban az összes Sulchan Aruchokból kiszállt az idezett helyen a „köser” szó és helyette beszélt a „tréfó” és így is maradt napjainkig.

— Ez is szép, mondja a kollektivci, de hol van itt a négyyszeres csoda. Én nem látok csak két csodát, a kiszállást és beszédet.

Igen, igen válaszolja a spinoveceki, csak hogy itt két csoda történt egy kiállításra és kétszer kelt az négy. A kollektivci ilyen matematikai pontossággal kivitatott csoda előtt, kénytelen volt színlén visszatérni.

Figyelem! A bucaresti-i elismert Groszman-féle kóser vendéglő volt tulajdonosa Constantinban, Str. Traian 15 alatt kóser vendéglőt nyitott.

NEPUNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 260 Lei. Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 120-80, P. 25-15, S. 30-20, Dinár 180-150.

Örök átkunk a széjjelhuzás?

Ha létezik — akkor hol van? Ez a kérdés toltatunkra, amikor arról a pártól akarunk beszélni, amelynek csaknem minden programját kimeríti az a szó, amelyet előbb biggyesztettek évekkel ezélt. Zsidó Párt! Errel indult meg a közönség, ez lett a harci jelszó, amely a kezdeti energiájában hatalmas demonstrációkat nőtte ki magát. De azután ellanyhult. De ne mondjuk, egy percig sem, hogy talán a zsidó tömegek közönyössége miatt gyengült el ez a front. Ez csak hiábavaló és fölösleges bűnbak-keresés lenne. Ha bűnbakot keresünk, akkor ezt a Zsidó Párt vezérkarában kell meg is találnunk. Mert a nagy lendület hamar a kicsinyes egyéni érdekek hírdőjébe fojtódott bele. Egy párt vezérkar, amely nem az összesség magasabbrendű ideáljában találta meg a lendítő erejét, hanem sokszor egyéni érvényesülések trambujánál volt. És ez az ugródeszka nem rögzítődött bele még annyira a zsidó közönség tudatába, hogy minden elvortörő egyéni-energiának kiinduló pontja lehetett volna. Nem bírt el az ugródeszka a sok rákövetkező és nagyon nagyon inogni kezdett. Inogni kezdett, meg is ingott és ezért állunk most úgy itt, hogy sem a felső vezetéstől, sem pedig a népi ezekben szunnyadó közönlenségtől nem elegendő ahoz, hogy a pártja nézve a mai időkhöz összehasonlítható legyen. Itt állunk a párt kiülfeltlen keretében, s még úgy sem lehet vele egy monóert csinálni, hogy csak a pártkeretek skelettjeit lennénk meg. Az oldalaszik épen úgy, mint a közönség loagólk szűzfélő szaladnak, mert a manőver emeik mindkét részről és gyonosításokkal hátráltatják a meggyőzés lehetőségét, el kell jöttön törtötesen az ez idő, amikor jobb betámasztás fognak juttatni mindkét oldalon ama magasabb elítelt elgondolás alapján, amelyet magukéval kellene tegyenek. Tanuljunk ellen-

ahik félreértették a mi intenciókat, amikor a ragadt és csatlóttartománybeli zsidóság körében propagandát kezdtek a „hidoérés” szükségességét. Ezt is félreértették. Azt hitték már és ezt egy erdélyi zsidó lap is megírta; hogy mi behódoltunk ezzel a regáli asszimiláns politikának. Hiszen épen itt a hiba. Hogy minden önzetlen becsületés intencióra rögtön rámondják, hogy sor-bontás. Pedig épen ellenkezőleg. A sorok meggyőztetése a cél. Az a nagy feladat hátrul radnk, hogy összefogjunk, nem pedig a „politika” szentinek oált — de egyáltalán nem az — jegyében egyebet ne csináljunk, mint böltsünk orra, amit a széjjelhuzó „vezérkar” kaagyal. Igen, ha az a vezérkar nem volna hiasdógok vadsára, nem volna apró kollériák szűcsőbe, hanem egy nagy és egységes akarat meggyőztetése, akkor bizony mi is valódnánk, — hallgatni és tovább szolgálni jelszavát. De hol a vezérkar? Hol a tetterős akarat, hol a céltudatos vezetés?

Hiba, hiba nyomán. És körölkünk ég a világ. Nincs szavunk pedig lehetne parlament képtelenség nélkül is. Sőt, épen most kellene dokumentálni a zsidó tömegek előtt, hogy vagyunk és élünk és követeljük a jogot az élethez.

Bennünket nem véd, hanem elismerés illet azért, amit eddig tettünk. Mi a „hidoérés” véres komajysággal gondoltuk. És valjuk ma is, hogy dacára annak, hogy a meggyőzés kört a meg nem érés kinaifalt emeik mindkét részről és gyonosításokkal hátráltatják a meggyőzés lehetőségét, el kell jöttön törtötesen az ez idő, amikor jobb betámasztás fognak juttatni mindkét oldalon ama magasabb elítelt elgondolás alapján, amelyet magukéval kellene tegyenek. Tanuljunk ellen-

feleinkől, a szakszoktól akik között ma elv alapon dillandóan ellentétek vannak, de amikor szakszáguk veszélyben van, akkor összefognak a közös ellenfelek ellen.

Történelmi szűkségserűség diktálja azt, hogy minden zsidó pártinak, pártiránylatra való tekintet nélkül, össze kell fogni Romániában: a közös és nagy veszélyeket magába rejtő antiszemita fronttal szemben.

Mi nem tartjuk a regáli zsidó vezetőket olyanoknak, akiknél hajdőröst szemnedne minden jobb célra való törekvés. Csak nekik is érezni kell az önzetlen akaratot, amely imponáljon nekik. Ezt eddig nem látták és ebben mi vagyunk a legkevésbé a bűnbakok.

Bűnbakok azok, akik nem dolgoznak. Ahik hagyják mindjában széjjelhuzódnai az erdeket, hogy aztán — Isten őrítze — sohase tudjuk megint összefogni.

A pártunk ne aludjon. Itt a sajtó, van még szólásszabadság is, ankkézzünk, győltésezünk, beszéljük meg a szervezkedés lehetőségeit, harcoljunk szóban is írásban, a Zsidó Párt érdekében. Akkor eredményes lesz az összefogásra való felhívás.

De így? Minden elpusztult a hiasdógok vadsárá. Minden tönkremegy az „édes semmittevés” langyos iszapjában.

Hol a zsidóság képviselője? Hol a párt? Hol van a vezérkar? Ha most nem készül a harcra, arra a harcra, amely naponta folyik a zsidó existenciáért, a zsidó egységes képviselő ellen? Tudjuk, volna ezernyi kifogás. De mi nem fogadjatjuk el. Nem vagyunk „vezérkar” és nem vagyunk „tömeg”. „Hang” vagyunk és ez a hang azt harsogja, harsóvában a zsidóság felé: Ne aludjunk el végleg és ne pusztuljon el a pártunk kerete, mert ha igen, úgy ne keressetek bűnbakokat a „hidverők” becsületlen szándékában, hanem megtalálják majd ömagukban. A maguk tehetetlenségében és hiasdágában!

Az Arlosoroff bűnügy a jeruzsálemi esküdtszék előtt

Jeruzsálem. Április 23-án kezdődött meg a palesztinai Jsuu egyik legnagyobb és legfájdalmasabb szenzációja, az Arlosoroff bűnügy esküdtszék tárgyalása. Az egész ország zsidósága feszült érdeklődéssel kíséri a per minden mozzanatát és ebben a feszültségben a vádlottak ártatlanságának híte és bizonyossága van. A vádlottak padján 3 fiatal ember ül, akiket a vizsgálat kiragadott a munkából és gyilkossággal vádoit meg öket. Bizonyítékok nincsenek, a vádlottak nem ismerik be bűnségüket, minden körülmény ártatlanságuk mellett szól, de a vád továbbra is fenáll ellenük és lételetlen fenyegeti meg őket. Itt áll: halálra, fogházzal vagy — felmentéssel! — Palesztina zsidósága és a vádlottak Slawsky, Rosenblat és Achi Meir remélik, hogy az esküdtszék tárgyalás igazságot fog hozni, ami elítéli felbűlök a vérdádat, ilyen alaptalanul még nem nyilatkozott. A tárgyalás napján már a kor reggeli órákban hatalmas tömeg várokozott a tárgyalás előtt.

Az esküdtszék teremben csak igen korlátozott számban engedtek be hallgatókat. Amidőn a rabkocsi megérkezik és a vádlottak kiszállanak a fömögben lévő revizionisták hangosan éljenek őket. — A tárgyalóteremben megjelent a lengyel követ is hivatalos minőségben, mivel Slawsky vádlott lengyel állampolgár. A tárgyalást vezető bíró héberül nyitja meg a per, majd a védelem kérésére elendek a tárgyalás jdis nyelven való folytatását. A vádirat Rosenblatot vádozza a közvetlen gyilkossággal, Slawskyt, hogy ő vállgított Arlosoroff arcába és Achi Meir pedig azzal, hogy ő bujtatta fel a tetteseket. Már az első napon megkezdődtek a tanúhallgatások és elsőnek Dizengoff Meir, Tel Aviv polgármesterét hallgatják ki, aki drámai hangon beszélt el Arlosoroffal való találkozásának szelleteit, amidőn a gyilkosság után felke-
te őt a közönlésben. Dizengoff beszélt Arlosoroffal a gyilkosság körülményeiről, de